

Τ' ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ ΜΑΣ

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ ΚΑΝΑΡΗΣ

Ένας κρυφός καμένος του Κωσταντή. Τό καώχημα τής Καναράνας. Τό ιστορικό τής εικόνας του. Ο Κανάρης και τά έ- νειρα. Μία σκηνή στό πέλαγος. Οι πυρπολήται στόν "Αί Νικόλα. Φεύδοντε, μηρέ !" Ο θαυμασμός ένός "Άγγλου. Κανα- ρης και Μεγ. "Αλέξανδρος. Τό σωστό του όνομα. Πώς γλώττωσε ή Δέσποινα Κανάρη, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ήρωικός Ψαριανός Κωνσταντίνος Κανάρης, τού οποίου τήν εικόνα, έγραυ τού Φοίντελ, δημοσιεύουμε σήμερα στό ξεχωριστό μας, έφημέρι, ός γνωστόν, ένας από τούς πιο άγνούς, τούς πιο γενναίους και τούς πιο λατρειοφέντας θαλασσοπόρους τού 21.

Από τήν ανέκδοτο-αρχή λοιπόν τού τού μεγάλου αυτού ήρωος τών Ψαρών, σταχυολογούμε έδώ τό καλύτερο, άλλα και τό λιγότερο γνωστό στους πολλούς μέρος :

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης τó είχε καινού ότι δέν έκατόσεσ κι' αυτός ένα Τουρκο, με τό ίδια του τά χέρια. Γι' αυτό έβήκανε τούς αγνοιατίες τής Ξηράς, που λάβαιναν όσρια με όσα μέρος στις μάχες. Σε κάποιο Γάλλο φίλ-ληνα μάστα είνε κάποτε :

— Πόσο σάς ζηλέω ! Δέν θ' άξιούθε κι' έγώ ν' άγωνισθώ ποτέ σπαθί με σπαθί μ' έναν Τουρκο...

Μά, κατεπάνε, τού είνε ο Γάλλος, έσ' έβανες μεγάλα πρά- ματα, που τά θαυμάζει όλος ο κόσμος !

Μτά ! Κιά είνε μεγάλο πράμα τάχα να πάη κανείς κοντά σ' ένα Τουρκο καιράκι και να τού βάλη φοτιά !... Φοβερό και όμοιο είνε να πίσια καθαλλάρησ σ' ένα άλογο και με τό σπαθί στο χέρι να χτυπάς τόν έσθρό ! Καβάλλα, σαν τόν "Αη Γιούργη !... Νά, αυτό έπεθήρησε ή φριχί μου !...

Γιά τή γυναίκα τού Κανάρη διηγούνται τό ακό- λουθο ανέκδοτο :

"Όταν ο "Άγγλος πλοίαρχος Γιάλτς έπήγε στό σπατάι τού θαλασσιού ήρωος, βόηκε τήν Καναράνα έπι κεφαλής πολλών γυναικών να φτεάνουν φρε- σκία :

— Γενναίον άντρα έχεις ! τής είνε τότε ο "Άγγλος πλοίαρχος.

— Αι' αν δέν ήταν γεν- ναίος δέν θα τόν έταίρινα ! απάντησε ή Καναράνα.

Η εικόνα που δημοσιεύ- ομε στό ξεχωριστό μας έ- χει τή μικρή ιστορία της. Τήν ιστορία αυτή τήν ά- ναφέρει ο Βεντιέ, στις "Ε- πιστολές για τήν "Ελλάδα" τού δημοσιεύτησαν στό Πα- ρισί, στό 1826.

"Όταν ο Κανάρης, στό 1824, βρισκότανε στ' Α- νάτλι, μετά τό κατορθώμα- του, τής Σάμου, ο Ξουρά-φος Φοίντελ, έβήγησε να τόν γνωρίση και να τού κάνει τό σάτιρο του με μιλ- λίδα. Ο θαλασσολόγος δέ- χτηκε, ποζάρησε και άμα είνε τή Ξουραφιά του χα- μογέλασε και είνε τά έξής δημοσιοικά :

— Μπε, κίττα τι είν' αυτός ο κόσμος ! Τόν και- ρό που ήμουν ναύτης, μιá φορά που βρέθηκα στη Μασσαλία, πήγα σ' ένα Ξουράφο να μου κάνει τό κάδρο μου να τό πάω τής άρραβονιαστιας μου. Μά ο Ξουράφος μου ζήτησε ο- λόκληρο βίος για να με Ξουραφήση. Τώρα όλοι θέ- λουνε να μου κάνουνε τό κάδρο μου τζάμα !

— Δουπόν, αυτό τό σά- τιο θα γίνη με χρώματα

και θα τευοθη σε γιλαδες, στο Παρίσι, τού είνε ο Ξουράφος. Κιά θα σε βλέπουνε όλες ή θιοφρες Παριζιάνες, κατεπάνε !

— Αυτό δά μας έβιασε ! είνε ο Κανάρης γεύδοντας.

Ο Κανάρης έβλεπε συχνά όνειρα και τά έπίστευε, έβήγοντας τα σύμφωνα με τίς περιστάσεις. Είχε έναν άδελφό Γένωμο, τού όποιον ή γυναίκα είνε κάποτε τό ακόλουθο όνειρο, σχετικό με τό γενναίο άνδράδελφό της : «Μαρούσι στο σπαί τού Κονστ. Κανάρη ήταν τρεις μεγάλοι λάκκοι, γεμάτοι άσθέτη, και κοντά στους λάκκους ένα καν- νύρηλο καιταναφίο. Έβιαφνα, έπει τ' όνειρο, έβήγην νύχτητα ο Κανάρης, έπλήσιασε, έπήδησε έναν-έναν τούς τρεις λάκκους, έπειτα ά- νέβηκε στο καιταναφίο κι' έσημανε τήν καιτανα τρεις φορές, τόσο δυνατά, που άκωστήρησε σε όλα τά Ψαρά. Άμα κατέβηκε, τό καιτα- ναφίο γκρεμίστηκε, οι λάκκοι ξεκαταστράφηκαν και ο Κανάρης ανέβηκε σπαί του.

Άμα άκούσε τό όνειρο αυτό ο Κανάρης τó έβήγησε έτσι : Οι τρεις λάκκοι με άσθέτη είνε τά τρία Τουρκα καιράκια που έβανε στη Χίο και ή καιταναφορησία είνε ή φριχί, τού άνδρακαθημάτος του.

Ο Χάος, στην "Ιστορία τής "Ελληνικής "Επαναστάσεως" διηγεί- ται τό ακόλουθο ανέκδοτο : "Όταν ο Κανάρης με τούς συντροφες του, έπήγαναν στο λιμάνι τής Χίου να κάμουν τόν Τουρκοζό Στόλι, στο δρόμο μερικου δειλίμασαν κι' άρχισαν να πορημορβίζον και να ζήτην να γυρισουν πίσω στα Ψαρά. Τότε, καταμής τού πέλαγος, μέσα στη σκοτεινά, ο Κανάρης μπηρη με φωνή :

— Μουρέ, έπει με τό σπαθί κανένα δέν έπια μαζύ μου !... Τó καιράκι θα πάη μπροστά, κι' όποιος δέ θέλει νιάθη, ές πέση στο πέλαο να γυρίση στο νησί κολιμάνοντας !

Και οι ναύτες ακήσανε τά κρηάλα και πάρανε τά πορη- μορβητά.

Ο Γάλλος Ξουρναίν, στις "Αναμνησεις" του θαυμάζει τή θορημορβιζότητα τών Ψα- ριανών και διηγείται ότι πριν μιλούν στα λιποταλά και για να πάνε στη Χίο, ο Κανάρης, ο Παπίνος και τά παλληκάρια τους, ανέβηκαν όλοι στην κορυφή τών Ψα- ρών, στον "Αί Νικόλα, λι- ποτηρηθήσανε και μεταίά- βανε.

Κι' ο Θεός τών χριστιαν- νών τους έβοήθησε στην έ- πιζήσιση τους. "Όταν δέ γυρί- σανε στα Ψαρά, όποι τους γίνηκε θορημορβητική όποδο- χή, βγαίνοντας από τά κα- ράβια τους κίνησαν πάλι ό- λοι μαζύ για τήν εκκλησιά. Έπί κεφαλής έπήγαναν οι παπάδες με τά έξασπέρωγα, οι πρόχοροι με τούς κηητάς στη μέση και ακόλουθοσε ο λαός, έβαλλος από τή γαρά του. Λένε ότι ο Κανάρης πήγανε ξεσοζούφωτος και έστολόητος τόν άνήφορο, ποός τόν "Άγιο, "Υστερ" από τή δοξολογία, γίνηκε λιτανεία στους δρομάκους τών Ψα- ρών, με τίς ιερές εικόνας. Τέλος, γύρισαν πάλι στην εκκλησία, όποι ένας γέρος παπάς, Σμυρναίος, ο Κιούλ- λος, δέηθηκε για τή άπε- λειθέρωση τού Γένους και ύστερα μίλησε στους νηη- τάς.

Ληγοίνται ότι στη Χίο, έ- ταν ο Κανάρης έφτασε πολύ κοντά στη ναυαρχίδα τού Καράλη, και προσπαθούσε να

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης (Γιλαιά λιθογραφία)

ζούληση το πυρολόγιό του, το φωνάζαν από το κατάστημα :

— Φόντο, μπετό !
— Νέμισοι ! Νέμισοι ! (Αύστριακοί), αποκοιμότανε ο Κανάρης, ως ποδύαε φωτιά.
Σε λίγες στιγμές πλήθος φωνές ακούστηκαν από την Τουρναζή ναυαγίδα.
— Γιαγιάν βάρ !... (φωτιά έπιασε !).
Μά ο Κανάρης με τους συντρόφους του ήταν μακριά και γάταξε εύχαριστήμενος το φοβερό πυροτεχνήμα του.

Ο Άγγλος περιηγητής Γόντιγκτον, που έπεσεξέθη την Έλλάδα στα 1823 και γνόφισε προσωπικώς τον Κονστ. Κανάρη, μάζ τον ζωγραφίζει έτσι :

«Το παράστημά του μ' εξάφνισε, γιατί ήταν έντελώς άλλο-ώτικο από κάθε άλλον Έλληνα, απ' όσους είχα ιδεί. Ένα μίγμα ζωηρότητος και εδφρύας έπαρηνίδιζε στά μάτια του, κάτι άγχο και έπαναστατικό, που τό άπάλανε όμως ή άντρική άπόφασι, ζωγραφισμένη στο κάτω μέρος του προσώπου του. Γαλήνη και άξιοπρέπεια καθρεφτιζότανε σ' όλη του την όψη. Ήταν φαρέα πρόωρισμένη από τη φύσι να κυβέρηση τους συμπατριώ-εις του.»

***

Ο Κανάρης δηγότανε κάποτε στον Γ. Τρωσάτη, τον ποιητή, ότι από νανάτα που ήταν τού άρεσε να διαβάξη την Έλληνική Ιστορία. Είχε τη φοσιλάδα του Μέγ' Αλέξανδρου, καθόταν σ' έναν έρημοζό βράχο, την έδιάβαζε και τά μάτια του τρέχανε από συγκίνησι. Κι έτσι ο θαυμασιός του για τό κατορθώματα των άρχαίων, τον μαζακίνισαν να τους μιμηθή.

***

Τό πραγματικό όνομα του δοξασί-μου πυροπολήτη ήταν Κ α ν ά ρ ι ο ς. Ή πρώτη σωζομένη ιστογραφία του είναι :
Κοστατης και Καναριος
Αηλ. Κωνσταντινος Μικε Καναρι-ος, έτσι, χωρίς τίονους. Αργότερα όμως ο Ψαριανός ήρος τό έσηντόμισσε σε Κανάρης.

***

Στην «Παλιγγενεσία» της 2 'Οκτ. 1881 βρίζονται δημοσιευμένα τ' από-λομθα για τη διάσσισι της Κανάριανης κατή τη κατστροφή των Ψαριών :
«Έν μέσω τής συγχύσεως του πω-ρός και του αιδήρου, ει και έγκνους, λαδούσα τά δύο τέκνα αδηξέ ζωρίσθη εις την θάλασσαν, διότι ητο άριστή κολυμβήτρια και έσσεσε ταύτα, σω-θείσα και αδηξέ εν τη λέμβω του πε-νηροζ της.»

Τό οικογενειακό όνομα της Κανά-ριανης ήταν Λάσιουνα Μανάτη. Με τον Κονσταντίνο Κανάρη παντρεύτηκαν από έρωτα.

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Ή χαριτωάντις πρὸς τον πελάτη
ΤΗΣ :
— Πρέπει να διασπότητε σε μιὰ γυναίκα ξανθή και χαριτωμένη...
— Πολύ άγά, της άπαντάει εκείνος. Την παντρεύτηκα πειά...

Τό τέλος ενός έπιχρηδείου λόγου :
«...Κύριο, ο άνθρωπος τον όποιον θρηγούμεν, μου ζήτησε κά-ποτε έκάτο φράγκα δανεικά, τά όποια δέν μου έπίστρεψε ποτέ. Για να μείνη λοιπόν ή μνήμη του άσηλίδωτη, σάς προτεινω να κάνουμε έρωνο και να μου έπιστραφή έτσι τό ποσόν αυτό !...»

— Δέν μου λέε, ο θεός σου που πέθανε προχθές διατήρησε ως τό τέλος τη διανομητική του διαίταγια.
— Δέν ξεφο... Ή διαθήκη του δέν άνοιχτηκε άκόμη...

Στην οικογενειακή έσπεριάδα.
Ο ΣΥΖΥΓΟΣ (πρὸς τη σύζυγό του).— Πέρασαν τά μεσάνυχτα και κανείς από τους προσκελεμένους μας δέν άπομαρξίζει να φηγή... Κάθηκε λοιπόν στο πύνο και παίξε καμιά σουνάτα !...

— Δέν είχατε άκόμη νέα άπ' τό σφύρο σας που έφυγε για να κάνει ένα μεγάλο ταξείδι με άπόκνητο ;
— Πώς ; Έλαβα δύο έπιστολές του... Τη μιὰ από... μιὰ φράζαη και την άλλη από ένα... νοσοκομείο !...

Ο Ντιντέρο έλεγε για τό Φοντενέλλο, ο όποιος, μολο-νότι είχε φτάσει σε έσχατο γήρας, έξακουσθόσσε να είνε πνευματόδωστατος :
— Μοιάζει με παλιό πύργο μέσα στον όποιο τριγυρίζουν...
πνεύματα !

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

- Άν όλα τ' αιά τά των φαιών έγονοματοιοούντο, δέν θα χο-ροούσε ή θάλασσα τά φάγια.
- Στο Κιλνερζέις της Γερμανίας έπάφχει μιὰ τριανταφυλιά ή-λιζας 1000 έτών.
- Στις Ίνδιες έπάφχουν κάτι χοροφύτες που μιλούν με φωνή σχε-δόν όμοια με του ανθρώπου.
- Τό άνάστημα των Λαπίωνον, κατά μέσον όρον, φτάνει σε ύψος πέντε ποδών.
- Η φεραμόνιζες έφεφεφθησαν στό 1829.
- Η Δοστουάιν είνε κατά την έκτασι 15 φορές μεγαλύτερη από τη Γαλλία.
- Τό γράει εζηρημασιοιήθη για πρώτη φορά στα 1803 σ' ένα θεα-τρο του Λονδίνου.
- Τά φράμα μπορούν να φτάσουν και μέχρις ήλιζας 500 έτών.
- Τό βασιάτα του Περσέ έχει δώδεκα διάφορα χρώματα.
- Στην Άγγλία ξεδοδονται κάθε μέρα 200.000 οκάδες τσαρού.
- Η άθροισήνη φωνή μορεσι να παραγάγη 17.592.186.044.415 διαφορετικούς ήρους.

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Ο Γάλλος συγγραφέας Βικτωριανός Σαρδού

- Η περιόφημη Ιταλίζ ήθοποιός Έ-λεονόρα Λούζε γεννήθηκε μέσα σ' ένα σιδηροδρομικό βαγόνι.
- Τό άλογο μορεσι να ζήση 25 μέ-ρες, πίνοντας μονάχα νερό.
- Η πόλια έφεφεθή στη Βοημία μεταξ των έτών 1830 και 1834.
- Η βασιλίσσα της Ρομανίας Κά-ρμεν Σλόβα έχει γράψει έρωα σε τίσσε-ρες γλώσσες.
- Οι περισσότεροι τιγέλι βρίζον-τα στην Ισπανία.
- Τό σίνολο των Ιουδαίων όλου του κόσμου άνέφεχται σε 8.200.000.
- Η πρώτη πέννες από γάλοθα ζούσιαν δέκα δραχμές ή μιὰ.
- Στις Ίνδιες έπάφχουν ναοί που διατηρούν άκόμη άσβεστή την ίσρα πυρά τους.
- Η περισσότερες οδοντογλυφίδες είσάνονται από τη Γαλλία.
- Ο Γάλλος παντρεύεται κατά μέ-σον όρον σε ήλιζα 30 έτών.
- Τό ψηλό καπέλλο πρωτοφορέθηκε στο Παρίσι πρό πέντε αίωνων.
- Η χρήσις των καλλότων χορολο-γείται από την 11η έκατονταετηριάδα.
- Στα μεταλλεία του Κλοντάβ της Άφρικής ο ήλιος κατά τον χειμώνα ά-νατέλλει στις 9.30 π. μ. και δύει στις 2—3 μ. μ.
- Ο περισσότερος καφές του κόσμου παράγεται στη Βραζιλία.
- Πρό 400 έτών μόνον έφτά είδη μετάλλων ήταν γνωστά.
- Οι Λάπωνες άπ' όλα τά είδη των βιβλίων λιγώτερο διαβάζονε τά μυθ-ιστορήματα.

- Στην Άμερική κατασκευάζονται λάβε χρόνο 7 εκατομμύρια ψεύ-τικων δοντιών.
- Μια Γερμανική πόλι έχει όλους τους δρόμους της στρωμένους με ζωντασιόν.
- Όποιος δέν άρροσθήσει στα δέκα τρία πρώτα χρόνια του, λείι ένας ξένος γιατρός, πεθαίνει σε ήλιζα 73 χρονών.
- Τά πρώτα δοκιάτα κατασκευάστηκαν στη Βενετία στα 1284.
- Τά πρώτα λεωφορεία του Λονδίνου έτέθησαν εις χρήσις στις 4 'Ιουλίου 1829.
- Όταν ένας άνθρωπος ζυγίζει 14 λίτρες, ή 8 λίτρες είνε νερό.
- Ο Κάτων άρχισε να σπουδάξη την Έλληνική γλώσσα σε ήλι-ζα 80 έτών.
- Ο Σαίξπηρ έγκατέλειψε τά μαθήματα του σχολείου από 13 χρονών παιδί.
- Στη Ρωσία άλλοτε, όταν έφρόκειτο να μονομαζήσουν, οι δύο άντίπαλα έτρωγαν μαζί κ' έπειτα... τρωγόntonταν !...
- Μια λίτρα μαλλιού προβάτων μορεσι να γίνη μάμμη πήχη ή-γάματος.
- Στην Άγγλία επί της βασιλείας του Έρρίκον 8ον έτήρχαν μον-νο 8 χειροφύγοι.
- Στη Γερμανία 15.000 άνθρωποι άπασχολούονται με την κατα-σκευή βολιών.
- Στους έλέφαντας του Ίνδοκού στρατού δίνονε συσί-τια δύο φορές την ήμερα.
- Τό συσίτιο τους σινίσσεται από 10 λίτρες άβραστον Ο ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ

